

OBSAH

1. HISTORIE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	4
1.1 Úvod	4
1.2 Základní etapy vztahu lidské společnosti k životnímu prostředí.....	5
1.2.1 Etapy vývoje vlivu výrobního a spotřebního procesu na životní prostředí. 6	
1.2.2 Základní etapy přístupu ke vznikajícímu znečištění.....	7
2. PRÁVNÍ RÁMEC A PRÁVNÍ NÁSTROJE V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	10
2.1 Vývoj práva v oblasti životního prostředí	10
2.1.1 Právní řád České republiky.....	12
2.1.2 Právní nástroje ochrany životního prostředí.....	13
2.1.3 Právo na informace o životním prostředí.....	14
2.1.4 Posuzování vlivů na životní prostředí.....	15
3. NOVÉ TRENDY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	17
3.1 Úvod	17
3.2 Princip udržitelného rozvoje	17
3.2.1 Ekologická a ekonomická východiska udržitelnosti.....	18
3.2.2 Možnosti hodnocení udržitelnosti	21
3.2.3 Složené indikátory udržitelnosti.....	22
3.2.4 Soubory jednoduchých indikátorů	24
3.3 Princip „znečišťovatel platí“	25
3.4 Princip předběžné opatrnosti	26
3.5 Princip lidských práv	26
3.6 Princip participace	26
3.7 Udržitelnost jako úkol pro všechny	27
4. ZÁKLADY EKOLOGIE A BIOSFÉRA	28
4.1 Základní principy a termíny ekologie.....	28
4.1.1 Ekologie a nauka o životním prostředí.....	28
4.1.2 Klasická ekologie	28
4.1.3 Živé systémy (biosystémy)	28
4.1.4 Organismy a čas.....	29
4.1.5 Jedinec a druh.....	30
4.1.6 Populace.....	30
4.1.7 Společenstva a ekosystémy.....	31
4.1.8 Hlavní ekosystémy Země – biomy.....	33
4.1.9 Stabilita ekosystémů	35
4.2 Krajinná ekologie	35
4.2.1 Základní atributy krajiny	36
4.2.2 Vznik a vývoj kulturní krajiny.....	37
4.2.3 Funkce kulturní krajiny.....	37
5. OCHRANA ZÁKLADNÍCH SLOŽEK ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	39
5.1 VODA	39
5.1.1 Druhy vod.....	39
5.1.2 Vodní zdroje a jejich jímání	41
5.1.3 Úprava vody	44
5.1.4 Doprava pitné vody	47
5.1.5 Cena pitné vody	49
5.1.6 Znečišťování vod odpadními vodami	51
5.1.7 Revitalizace říčních systémů.....	56
5.2 OCHRANA OVZDUŠÍ	58

5.2.1	Technologické procesy v ochraně ovzduší.....	58
5.2.2	Odprašování odpadních plynů	60
5.2.3	Snížování emisí oxidů síry.....	63
5.2.4	Snížování emisí oxidů dusíku	65
5.2.5	Exhalace v dopravě.....	67
5.3	OCHRANA PŮDY	70
5.3.1	Zdraví půdy a její ochrana	70
5.4	OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY.....	87
5.4.1	Historie ochrany přírody a krajiny v českých zemích	87
5.4.2	Členění ochrany přírody a krajiny	88
5.4.3	Obecná ochrana přírody a krajiny	89
5.4.4	Zvláště chráněné části přírody	91
5.4.5	Natura 2000	92
5.4.6	Omezení vyplývající z ochrany přírody a krajiny	93
5.4.7	Ekonomické nástroje spojené s ochranou přírody a krajiny	93
5.4.8	Sankční nástroje	94
5.4.9	Orgány ochrany přírody	94
5.4.10	Účast veřejnosti při ochraně přírody a krajiny	95
5.4.11	Možné střety při ochraně přírody a krajiny	95
5.5	FYZIKÁLNÍ ZNEČIŠTĚNÍ.....	97
5.5.1	Hluk	97
5.5.2	Vibrace.....	103
5.5.3	Neionizující záření a elektromagnetické pole	104
5.5.4	Ionizující záření	108
5.6	BIOKLIMATOLOGIE.....	113
5.6.1	Získávání dat a informací, dělení a typy stanic, staniční síť	113
5.6.2	Teplota vzduchu a její měření, teplotní režim atmosféry, adiabatické změny teploty	114
5.6.3	Teplota půdy, její měření a Fourierovy zákony.....	115
5.6.4	Voda v atmosféře, charakteristiky vlhkosti vzduchu, výpar	116
5.7	OCHRANA ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN	118
5.7.1	Dezinfekce	118
5.7.2	Deratizace	119
5.7.3	Dezinsekce	123
6.	ODPADY A VEDLEJŠÍ PRODUKTY	125
6.1	PREVENCE VZNIKU ODPADŮ	125
6.1.1	Metodika projektu čistší produkce	126
6.1.2	Zavedení postupů čistší produkce do praxe	128
6.1.3	Popis jednotlivých kroků projektu čistší produkce.....	128
6.2	ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	130
6.2.1	Původci odpadů	130
6.2.2	Vznik odpadů	130
6.2.3	Služby a sběr	131
6.2.4	Předběžná úprava (předúprava).....	134
6.2.5	Zneškodnění a využití (recyklace) odpadů.....	137
6.2.6	Moderní trendy v odpadovém hospodářství	140
7.	TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	144
7.1	UDRŽITELNÁ SPOTŘEBA A VÝROBA (USV)	144
7.1.1	Nástroje udržitelné spotřeby a výroby (USV).....	145
7.1.2	Podrobný popis nástrojů udržitelné spotřeby a výroby	147
7.2	ROZVOJ VENKOVA.....	152

7.2.1 Cíle Programu.....	153
7.2.2 Předmět Programu.....	154
7.2.3 Zásady a podmínky účasti v Programu.....	155
8. LITERATURA	157